

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

Nasze dążenia.

Użyć doli ciężkiej robotnika, umocnić to, co przeciwne fałszem zwątlili—oto powinność naszych dążeń.

Każda walka, niezgoda nawet, zawsze rujnuje organizmy, niekiedy zupełną porażkę im przynosi.

A jednak pomimo tej zgubności w każdym społeczeństwie istnieją odrębne prądy wydzielające różnorodne dążenia, które znów dane grupy dzielą na stronnictwa, na odcięcie conajmniej. I tej peregrynacji usunąć niepodobna. Jest to odwieczny potok, zalewający warstwy społeczne w całym narodzie.

Naszym tedy obowiązkiem stać się powinna usilna dbałość o dobry kierunek przynajmniej dla tego prądu.

Każde ze stronnictw za cel, za aksjomat, za kateryczny imperatyw postawić sobie powinno zasadę; aby swemu prądowi nadać bieg prawidłowy, zabezpieczający byt narodowy, aby mimo jego rozbieżności tworzył z innymi jeden organizm i jedną cząstkę nierozdzielnej całości kraju.

Spragnionem uczuciem wszystkie stronnictwa przystąpić powinny do wspólnej pracy, na pożytek, na moc, na chwalebny swego narodu.

Wszyscy powinniśmy przyswoić sobie ten wielki ideał wzajemnej miłości, która wszystko przebacza i wszystkich jednoczy.

Ortodoksyjny idealizm, bez obłudy, bez egoizmu rozpromienić trzeba w naszych stronnictwach i usunąć z nich wady nasze.

Trzeba prztem uznać te wady, aby przedsięwziąć z niemi walkę. Trzeba uznać cnoty innych, żeby umieć rozpoznać swe występki.

To, co najbardziej nam dokuczka, najpierw usunąć z naszej drogi winniśmy.

Wspólną mocą uderzyć w zło, aby je bez narażenia sił mniejszych na szkodę skruszyć od jednego zamachu.

Naród bez jedności, to jak dzieło bez wykonania. Niema mocy w narodzie, gdy zamiast wspólnych dążeń, jednakich uczuć, ogólnego prądu, będzie rozbieżność i dysonans.

Pomimo różnorodnych zapatrywań, pomimo przelicznych stronnictw, gdy ukochamy tę jedną naturę wspólnej pracy, wszystkie inne ustęki łatwiej nam będzie pokonać.

Dziś, każdy przyznać to musi, dola robotnika i w teorii ekonomicznej i praktyce życiowej jest tematem niepowodziędnego znaczenia. W tym więc zakresie powinniśmy przedewszystkiem zwrócić swoje wysiłki, zestrzelić wszystkie uczucia i dążenia.

Robotnik obecny zajmuje więcej niż połowę narodu. Gdy go oddamy na pastwę losu, gdy pozwolimy samemu borykać się z przeciwnościami, gdy odosobnią nas od niego uboczne sprawy, wówczas i on i my nic nie zdziałamy.

Od pomocy robotnikowi nie wolno nam się uchylać.

Przed tą pracą nie może cofać się nikt.

A więc nadewszystko nasza prasa. Nasza prasa stać się powinna podniętą do wszystkich wzniosłych czynów i przewodnią gwiazdą. Powinna świecić blaskiem, który w miłości narodu zerpie swą siłę promienną. I być uczelnią—szczytę polską, niezależną od osobistych względów kierownika, niezależną od wpływów obcych.

Gdy prasa stanie zawsze po stronie robotnika ucieszonego i po stronie sprawiedliwości; gdy każdy wyzysk napę-

tnuje występkiem, gdy bronieć będzie spraw masę pracującą, gdy dobrej rady nie pożałuje jej; taka prasa zdziała więcej, niż miliony pleśniejące w bankach, zdziała więcej, niż tysiące nieaktownych głosów na pierwsze wyzwanie powstających. Taką tylko prasę ukocha robotnik, ukocha większa część narodu. Taka prasa liczyć może na ogólnie poparcie.

Nienasycona żądza osiągnięcia jaknajwiększego zysku z kapitalów, a tem samem do otrzymania jaknajtańszej pracy, — dała powód do przykrego konfliktu, między robotnikiem a fabrykantem.

Fabrykant, przeważnie żyd albo Niemiec, nie dba o to, że robotnikowi dzieje się krzywda, że to zgubę dla narodu i dla kraju gotuje, byle tylko zapełnić swoją kieszeń.

Robotnik zaś nie może przeciwdziałać, bo z czemże stanie do walki?

Handel cały jest w rękach żydów, przemysł także; ziemia jedna. Ziemi znowu zbyt mało, aby mogli wszyscy pokrzywdzeni znaleźć zatrudnienie i w ten sposób nie pozwolili się okradać wyzyskiwaczom.

Więc ludzie rozumni powinni starać się o środki inne, które za pośrednictwem prasy ogłaszają ogółowi; zechcą do rękodzielnicstwa, do zrzeszeń, oświecać w jaki sposób najskuteczniej mają się bronieć od fałszabzkiej i od ucisku żydowskiego.

To wstyd, to hańba, aby na własnej ziemi być niewolnikami niewolników chciwości.

I biada tym, którzy w krzywdzieliach widzą dobrodziejów i gotowi uściplić im swego gniazda, aby na własną zgubę i na zgubę swych braci pozwolili się rozsiać żydowi.

Sprawa żydowska wyszła dziś z całą okropnością na tony tej natury.

Poruszyły ją niebezpiecznie własne ich pisma. Z ich środowiska wyszła zapowiedź.

Nasz zgrzyt z tej przynależności pierwszy odezwał się w Warszawie. I powtórzyły go pisma, cieszące się uznaniem naszym od kilkudziesięciu lat, pisma „poważne”, szczerze pracujące dla ludu. Tymczasem niedawno powstały w Częstochowie dzienniki p. n. „Gazeta Miejskowa” twierdzi inaczej. Oto jego zdanie w Nr. 6: „Nie chcieliśmy przedrukować osławionego listu Morycy Rothenberga p. t. „Milczeć” i nie uczyniłem tego żaden z wielkich dzienników polskich, nie uczyniłem tego żadne z tych pism poważnych, których nikt z filosemickie nie uzna”. Jednakże ci, którzy znają „Wiadomości Codzienne” i „Dziennik powszechny” nie uwierzą „Gazecie”.

Do rzędu tych nie poważnych pism przyłączył się „Goniec Częstochowski” i za to musi dziś cierpieć i musi toczyć kainową walkę.

Żydzi tymczasem drwują i szyczą, wiedząc, że nas niezgoda osłabi, że niedługo potrafimy im grozić. Stwierdzili bo niejednokrotnie, że u nas zawsze i wszędzie naprzeciw najszlachetniejszych uniesień występuje zła wola innych.

Ten sam zuchwały Morycy Rothenberg pisze znów do „Dziennika Powszechnego” mniej więcej te słowa: „Po rozbiore Polski poprowadził was nasz wielki bohater Berek Josielowicz do wytrzepania waszej skóry, potem zmarł iścieście w roku 1812 u Napoleona. Następnie doradziłem wam rok 1830, w którym to przetrzepano was należycie. W roku 1846 urządziłem wam rzeź Galicyjską.

W roku 1848 zorganizowałem wam ruchawkę we Lwowie i Krakowie i pomogliśmy „uświadomionym” waszym wleźć na szubienicę, a „patriotom” do

7-mio klasowy Zakład Naukowy Żeński

M. Słowikowskiej

w Częstochowie, Teatralna 24.

Zapisy codziennie od 10-ej do 4-ej, egzaminy 1-go września, lekcje 7-go.

1708-3-1

VIII-IO KLASOWY ZAKŁAD NAUKOWY MĘSKI

z oddziałami realnymi i handlowymi pod kierunkiem

Gustawa Kościńskiego

(Gimnazjum Polskie, Częstochowa, Teatralna 7).

Podaje do wiadomości, że egzamina wstępne rozpoczną się 29 sierpnia, a mianowicie:

od 29 sierpnia do 31 sierpnia—do klasy wstępnej i 1-ej, od 1 września do 7 września—do wszystkich klas filologicznych i do oddziałów realnych.

Poprawki do pierwszych czterech klas—1, 2 i 3 września, do klas wyższych—5, 6, 7 i 9 września.

Lekcje rozpoczną się 10 września

Zapisy kancelarii przyjmują przez cały sierpień w godzinach od 10 do 12 rano i od 4—6 po południu.

1638-6-4

ŻEŃSKA SZKOŁA HANDLOWA

Z. GARZTECKIEJ

w Częstochowie.

Zapis rozpoczęty, egzaminy od 1-go do 9-go Września, początek nauk 10-go.

1721-3-2

GIMNAZJUM PRYWATNE

GZ. BAGIEŃSKIEGO

(Częstochowa, Szkolna Nr. 10. Telefon Nr. 354.)

Egzamina wstępne i poprawki od 25 sierpnia. — Początek lekcji — 2 września.

UWAGA: Uczniowie 5 i 6 klasy, mający zamiar ubiegać się o prawa rządowe (wojskowe, aptekarskie i inne) mogą uczęszczać na BEZPŁATNE lekcje dodatkowe w szkole.

1633-10-5

Zatwierdzone przez Ministerjum Przemysłu i Handlu

KURSY HANDLOWE

W. Nassalskiego

w Częstochowie

półroczne, wieczorne dla obojga płci.

Przedmioty wykładane: buchalterja, arytmetyka handlowa, korespondencja, prawo handlowe, ekonomia polityczna, geografia handlowa.

Zapisy przyjmują i informacjami udziela Kancelaria Kursów, ul. Teatralna № 9, codziennie od 6 do 7 po poł. Egzaminy wstępne 30 Sierpnia. Wykłady rozpoczną się 1 Września r. b. 1500-16 6

Równocześnie przyjmują się zapisy na specjalne wykłady (po za kursem) korespondencji handlowej francuskiej i niemieckiej.

MAGAZYN UBIORÓW MĘSKICH

R. Trawińskiego

przeniesiony został

1486-20-5

do domu Towarz. Podrycz. Odszczepaocielowego II Aleja Nr. 24, 1-sze piętro od frontu.

Pierwszy jarmark w Cykarzewie

odbędzie się 1-go września.

JAN SKALMIERSKI
 Biuro Techniczne w Częstochowie Aleja 22
 TELEFON Nr. 112.

Instalacje: oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków fabryk. **Skład** artykułów technicznych i elektrotechnicznych. Najlepsze lampki metal. oszczędne.

2-ga Aleja № 43.

TEATR „ODEON”

W. Krzenińskiego (Najstarszy w Królestwie) Od soboty 27 do wtorku 30 Sierpnia (włącznie)
Ciekawa i zupełna zmiana programu!

Warszawa W Ianów i żubry w puszczy Białowiejskiej (zajmujące zdjęcia) **Opuszczenia** (drama w wykonaniu najlepszych artystów seen amerykańskiej) **Salon Iwów** (ciekawe zdjęcia z natury) **Bogaty wujeszek** (komiczny) **Córka Jeffera** (z wzięciem) **Wierze** (dramat z biblijnych czasów (w wykonaniu artystów: „Zjednoczonych Teatrów Paryskich“) **Zepsuty ząb** (kom.) **Skandalini za kulisami** (komiczny).

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

Ceny miejsc zwykłe. — — Szczegóły w afiszach i programach. — —

RESTAURACJA **Wacława ŚWIDERSKIEGO**

Aleja II róg Teatralnej (1-sze piętro).
 zawiadamia Szanownych Gości, że dziś i codziennie grywa

Kapela Polska pod dyrekcją Raczynskiego.

Początek o godzinie 8-jej wieczorem. Z szacunkiem Wacław Świdorski.

LECZNICA
 chorób zębów i jamy ustnej
M. PUCHAŁSKIEGO
 w Częstochowie III aleja. 57 wprost kościoła po Marjawi. Zarządzający lekarz
 d-ta **B. MUSZYŃSKI** przyjmuje
 codziennie od 9 z rana do 8 wieczór

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI

Częstochowa, III Aleja, dom własny

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Egzystuje od 1897 r. Telefon 260.

WYKONYWA RZEŻBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.
 Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopnie mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.
CENY NAJPRZYSTAJNIEJSZE.

KYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13
 TELEFON Nr. 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. **Skład** materiałów technicznych i elektrotech.

L. Nieprzecki i K. Federowicz

w Częstochowie
 ulica Teatralna 34 - telefon 321 i 267.

Fabryki Kafli i Wyrobów Ceramicznych

we Mstowie i w Prusieku.

Mamy zaszczyt zawiadomić W. P. że w celu zaspokojenia coraz większego zapotrzebowania na kafle **naszego wyrobu**, z dniem 1-go Sierpnia roku bieżącego otworzyliśmy **drugą fabrykę kafli i wyrobów ceramicznych w Prusieku** w dobrach J. O. ks. Stefana Lubomirskiego.

z poważaniem
L. Nieprzecki i K. Federowicz.

1712-1-1

Do nabycia we wszystkich księgarniach
Fr. J. GALIŃSKIEGO

nakł. GEBETHNERA i WOLFFA
 w Warszawie:

Wnętrze—poezje rb. 1.40.
 Nakł. G. GEBETHNERA i S-ki
 w Krakowie:

Z dialogów sprośnego Marcholla z Don Juanem—fragmenty 75 kop.

Castrum Doloris—opowiadania rb. 1.80.

Nakł. S. SADOWSKIEGO
 w Warszawie:

Kontrasty—opowiadania 60 k.
 W druku.

Erotyki—poezje.

Fragmenty satyryczne.

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 p. p.

I Aleja № 6 pierwsza piętra dom p. Rygockiej.

Pierwszorządny w Częstochowie

Zakład fotograficzny

W. Wesolowskiego

II Aleja Nr. 26. róg

Teatralnej

Nauki gry na fortepianie, skrzypcach, harmonij, teorii historii muzyki, harmonii, kontra punktu i śpiewu w szkołach, towarzystwach i prywatnie udziela **F. WITESZCZAK** w Częstochowie Aleja II № 38, II piętro.

twierdzi wiązanych. Urządziliśmy wam w roku 1863 powstałe, wówczas dopiero połamano wam ręce i nogi i posadzono na bolącej części ciała. A gdy jeszcze nie dosyć było tego, w roku 1908 pod komendą znanych działaczy naszych: spore stado wasze zawikłało się w stryczki, itd.

Okropnie! Stanowczo w tym względzie nie powinno być dwóch zdań.

Nie pogromem, bo pogrom należy do ludów niekulturalnych, ale pracą spokojną, a wytrwałą powinniśmy uwolnić nasz naród od wpływu żydowskiego.

„Goniec Częstochowski” inaczej kwestii tej nie traktuje. Niech strony przeciwnie będą spokojne o złą ostrożność.

Za polską dobroć Konrada Mazowieckiego, przez długie, długie lata gębiło nas rzyżactwo, podobnie dziś, gdy będziemy z obywatelnością patrzeć na wzrost Judaizmu, wykarmimy sobie nard, którego w dalszej przyszłości na próżno będziemy starali się zwyciężyć!

Owszem braterstwo, czyli ta asymilacja obustronna, może nastąpić, ale tylko wtedy, gdy żydzi zamiast oszukactwa, chwycą się pracy rzetelnej i na równi z naszymi robotnikami w kurzu i dymie fabrycznym zdobywać będą skarby, za pługiem z pokrwawionymi stopami, w znoju i pocie chodzić zaczęją.

„Goncowi Częstochowskiemu” radziłbym nie tracić papieru na odpowiedzi z przyczyny niewłaściwych zajępek. Zwycięży ta strona, która walczyć będzie w imię służsności. I tę tylko pracę uznajmy za ideową—celową.

Dr. BEM

ul. Św. Barbary Nr. 7 w Częstochowie.
 przyjmuje od 8 do 9½ rano i od 3 do 5 po południu. Choroby wewnętrzne, dziecięce i weneryczne. 1387

Szkoła Muzyczna

Aleja II Nr. 42. Zapisy, codziennie. Lekcje zacząć się dn. 3. września. Na egzamin i repetycje dojeżdżać będzie prof. F. Starzewski z Warszawy. 17 6-2 1

Jedności, jedności nadewszystko!
 Nic zgola nie zdziła ten, kto holduje uczuciom faryzeuszowskim, chwalać uczynki swoje, obok potępienia innych. Takie naprężenie myśli, tylko zdemoralizowanie, niewiarę i wstręt wzbudzi w społeczeństwie.

W szczególności więc prasa powinna się wyżyć bez czynów.

Paweł Langier.

Kamienica Polska d. 22/VIII 1910 r.

Wyszło szydło z worka.

—oxo—

Rzecz historycznie stwierdzoną jest, że żydzi byli zaproszeni w inkwizycję hiszpańską. Spółka ich wiadomości katolicka, która tak bardzo dokuczała żydom upadła już ostatecznie, a na jej miejsce jest teraz wolna—to taka zemsta jest nam bardzo przyjemna”. Każdy czytelnik nie ślepy na duszy widzi przy wyrazie „zemsta” opuszczony zaimek „nasza”. I gdzież jest ową żydowską tolerancją, „litość nad pokonywanym, kiedy „jest nam bardzo przyjemna”?

A ten udział wszędy i zawsze jasno potwierdza, gdy mówi dalej „jeżeli Franco katolicka, która tak bardzo dokuczała żydom upadła już ostatecznie, a na jej miejsce jest teraz wolna—to taka zemsta jest nam bardzo przyjemna”. Każdy czytelnik nie ślepy na duszy widzi przy wyrazie „zemsta” opuszczony zaimek „nasza”. I gdzież jest ową żydowską tolerancją, „litość nad pokonywanym, kiedy „jest nam bardzo przyjemna”?

Geny niskie lecz stałe!

J. CHOLEWICKI I J. JANOWSKI

Magazyn bławatny

A eja II № 23.

Szybka obsługa

Poleca wszystkie artykuły w zakres branży bławatnej wchodzące. — Na czasie: Welny mundurkowe, alpagi na fartuszki i t. p. — Przyjmuje się obstalunki na mundurki i fartuszki pensjonarskie. — Sukna na mundury dla uczniów.

Zapomnieliście, że zemsta, to nie panowanie, ani też cnota. Przemiana wieki i zemsta znajdzie swe ukaranie. Wyżycie zwycięstw „bóżnicy“ a gnębienie we Francji „kościół“, a mówicie o swej tolerancji tak, jakbyście nigdy nikogo nie zaczepiali, a cieszycie się z upadku katolicyzmu we Francji, nazywając to „wolnością“. Francja nie jest „wolna“ właśnie dlatego, żeście ją przegnęli. W waszem, żydowskim, pojęciu jest to wolność, w katolickim zaś — nazywa się to uciskiem, bo się radujecie z upadku i zastawiacie ten stan smutny ze stanem w Hiszpanii.

W pojęciu tej „wolności“ jest tyle logiki, ile jej było w pewnym artykule żydowskiego organu z powodu uroczystości Grunwaldzkich.

Pisałcie tak: „Jagiello był całkiem pod wpływem duchowieństwa. On nie czynił bez księży“. A potem zaraz, omijając dobroczynne wpływy duchowieństwa, pisałcie: „pod Jagiełłą, gdy wszędzie żydów prześladowano, żydom było dobrze“.

Dlaczego nie było logicznego wniosku, że skoro Jagiello był całkowicie pod wpływem duchowieństwa, to też duchowieństwo i dla żydów było życiowym, skoro żydom było dobrze. Ale jakżeby żyd przyznać miał przedstawicielom katolickości tolerancję. A jednak „katolickość“ jest najwięcej tolerancyjną. Dowody mamy we Francji właśnie. Katolicka Francja żydom bōńnic nie zamykała, a zżydziała dziś Francja zamyka kościoły katolikom. W tej historycznej niby prawdzie zemsta tkwi jedno, nie zaczepiaj, a nie będzie zacepionym.

Skoro dziś w zemście tryumfujecie, to jest dowodem, żeście zaczepiali. A tryumf nad ucisionym, to poganiska zasada — nie macie się z czego cieszyć, bo zemsta nigdy w katalogu cnót nie była zapisana.

Czy ta radość nie jest przedwczesna? Mnie się zdaje, że ten się dobrze śmieje, kto się ostatni śmieje, a do skończenia wieków jeszcze daleko. Wy w cudzym kraju, wszystko co jego, nazywacie obcem i zacołanem, a „swoje“ nianujecie postepem i wolnością. Ale gdy wasze upada, to wołacie w „Hazmanie“, „ze bōńnice będą tam na jednym stanowisku z kościołami katolickimi (Hiszpania). A gdy będzie już na jednym stanowisku, to zawołacie: „precz z kościołami!“ Słizna etyka!

Zapominacie, że etyka katolicka (katolikos, po grecku, znaczy powszechny), to etyka powszechna, stąd właśnie wie się katolicką, a wasza jest etyka jednego żydowskiego narodu, która wzięła

wszędzie i bijąc, wola, że jest bitą. Zwycięstwa okupuje pieniędzmi, a zapominając, że poza pieniędzmi, są inne ideały, stąd nawet w zemście tryumfuje i nawołuje do zemsty.

Wyszło sztydo z worka. Prosimy o więcej takich artykułów, abyśmy się w etyce żydowskiej orjentować mogli.

K.

Dajemy głos!

— 000 —
W sprawie handlu dewocjonaljami.

Czytając dość często artykuły, o nabywaniu przez handlowców z pod Jasnej Góry, przedmiotów dewocjonalnych z żydów, i ostatnio o podaniu przez tych ze handlowców na ręce p. Policmajstra, ażeby było zabronionem krążenie żydom pomiędzy nimi z żydowskimi wyrobami, mimo woli przychodzi na myśl zdanie, że złodziej musi zaprzestać kraść, jeżeli nie będzie miał gdzie skradzionych rzeczy zbyć.

Tak samo żyd nie będzie się tem przedsiębiorstwem trudnił, jeżeli nie będzie miał nabywców, więc, jak się pokazuje, to od nich samych zależy ażeby żydowski towar wyrugować. Wszak, o ile sobie przypominać, przed trzema czy czterema laty, również była poruszana ta kwestja, wywołana pod naciskiem firm katolickich. Żydzi, sami nie figurując, otwierali sklepy hurtowe z dewocjami pod firmą, chrześcijańską. Wtedy, to panowie handlowcy, zagrożeni upadkiem przyrzekli, że tego nadal nie będzie, a nawet ku ich uznaniu odbyło się parę zebrań, na których debatowano, ażeby zaniechać stosunków z żydami, tymczasem skończyły się na kilku sporach i wszystko poszło po dawnemu, a uśpiona obietnicami publiczność, sądząc po krążaniu się panów handlowców, była pewna, że nadal nie będzie nabywać rzeczy pamiątkowych z Cudownego miejsca, wyrabianych rękami żydowskimi. A tymczasem panowie handlowcy? Nie tylko że nie zaprzestali nabywać towaru od żydów, ale do tego stopnia lekceważą sobie publiczność, że gdy przedtem wszelkie geszefca z żydami odbywały się w domu lub w sklepach żydowskich, dziś jawnie wprost rozmodnionego ludu toczy się żyd chałciarz, aby dobić targu z handlowcem i wtoczyły mu sprofanowane żydowskimi rękami te drogie dla nas pamiątki które za chwilę przejdą w ręce uczniem religijnem przejętych tysięcy ludu, że wszystkich stron świata z gorącą wiarą

spieszącego do świętego miejsca. Niedługo może za ostatni grosz nabywa pamiątkę w jego mniemaniu świętą, bo z cudownego miejsca pochodząca, aby ją jako relikwię zawięzić i obdzielić nią rodzeństwo!

O biedny ludzi! jakże niegodziwie jest oszukiwany przez współbraci, i to w miejscu takim, w którym zdawaćby się mogło, że niema cienia fałszu, bo tu wszystko powinno tańnąć świętością. Tym razem możemy się niedługo doczekać, że kotremu z panów handlowców podoba się... ot tak dla załatwienia, postawić żydka w sklepie, aby za niego sprzedawał szkaplerze i różaniec pątnikom? przecież to już tak niedaleko do tego!.. Tylko panowie handlowcy nie próbujcie mydlić oczu nikomu swoim podaniem o zabronieniu krążenia żydom pomiędzy wami, bo my wiemy, że wy ich sami ostrzeżecie, ażeby nie przychodzili, lecz sami jak na teraz pójdzicie do nich po towar... wtedy tylko mogliśmy wierzyć w szczerść waszych zamiarów, gdybyście wszyscy, ilu was jest starali się o to, ażeby nie było wolno wogóle mieć zakładów i fabryk z religijnymi przedmiotami żydom, a tymczasem między sobą zobowiązali się słowem prawdziwego chrześcijanina-obywatela, nie nabywać za grosz towaru od tych, którzy swoim dotknięciem profanują nasze świętości, a nas samych publicznie szkalują, wyszydają, i wdodatką milczącę każą. Kto by się wylał z pod tych obywatelskich praw, tego napiętnować publicznie i jako parzywą owoc oddzielić, aby nie zaraziła drugich, a wtedy taki handlowiec musi się wycofać, bo publiczność będzie go omijała. Dopóki to nie nastąpi, to oburzenie wasze na duchowieństwo z powodu przestępstwa przez nie, ażeby ludzie niekupowali pod Jasną Górą żadnych przedmiotów religijnych, nie ma podstawy.

Dziwić się tylko należy, że to dopiero teraz zaczyna wchodzić w praktykę, bo to powinno się zastosować już przed trzema laty, a z pewnością do dziś już by żydowski towar był wjrugowany, gdy tymczasem w Częstochowie mamy hurtowe sklepy z dewocjami już nie pod firmą chrześcijańską a wprost żydowską; mógłbym ich wymienić kilka, ale jak na teraz ograniczę się na wymienieniu jednej: jest to hurtowy skład ksiązek do nabożeństwa i różnych przedmiotów religijnych niejakiego p. B. U r s z y n a przy ulicy Panny Maryi nr. 32, dom Geislera w prawej oficynie? O prawdziwości słów powyższych z łatwością każdy się przekonać może...

Roch Bodurkiewicz.

Z WYSTAWY PRZECIWGRUŻLICZEJ

— o x o —

Dziś w niedzielę o godz. 5 po poł. na wystawie przeciwgruźliczej w Muzeum Hygienicznym dr. Wacław Kohn będzie demonstrował zwiędzającym pod mikroskopem laseczniki i tkanki gruźlicze; w czasie tym udział będą objaśnienia dr. Nowak i instruktorzy pp. Wyszynski i Pracki.

Myśl urzędowania u stóp Jasnej Góry rokrocznie jakiej wystawy z dziedziny higieny — więc w zeszłym roku przedw-alkoholicznej, w tym zaś przeciwgruźliczej, jest objawem dążenia pewnych sfer naszego społeczeństwa do oświecania jaknajszerszych mas ludu, odwieczających cudowny obraz. Przynosi to zaszczyt tym, którzy ją urządzają.

Niestety, że widzimy dążenia tego rodzaju do oddziaływania na lud — sportykają się, u tegoż ludu, z dziwnym oporem; wyrażającym się w bardzo słabej frekwencji tych sfer na wystawie. Dlaczegoż nie łącząc pobożnego z użytecznym, kiedy nadarza się tak dobra sposobność? Czy może wejście po 7 kop. od osoby w kompanii jest za drogie? W zeszłym roku do Muzeum było wejście tylko po kopiejce, jednakże kompaniji było zaledwie kilka. A może lud nie rozumie okazyw z dziedziny tak trójnej nauki jaką jest medycyna? Ależ na Wystawie są fachowi instruktorzy, którzy w b. przystępnym i dla wszystkich zrozumiałym słowach objaśnią, okazy i udzielają odpowiednich nauk i wskazówek z dziedziny higieny. Widzi się dziesiątki i setki tysięcy osób ciągnących na Jasną Górę, a w wolnych chwilach spieszących na Golgotę, lub do kinematografów, między niemi widzi się też uniformy górników z Zagłębia, lecz i ci mijają wystawę.

A teraz jeszcze inna rzecz! Pomimo wielkiej ilości porzeplianych ażeżów, objaśniających publiczność o tem, co się znajduje w Muzeum hygienicznym, zdarzają się czasami zabawne epizody przy kasie. Bardzo wiele osób kupuje bilety, pytając, czy predko zacznie się „doktorskie przedstawienie“, lecz podczas objaśnień zapominają o owem „przedstawieniu“ i odchodząc dziękują, mówiąc, że dużo skorzystali i nauczyli się to są przeważnie włościance z kompanii, choć bardzo nieliczni.

Robotnicy z fabryk Częstochowskich idą tłumnie w dnie wolne od pracy — zawiędzając to należy zarządom fabryk, które rozdają bilety za darmo lub sprze-

1) Bez rozwodu.

Powieść z angielskiego

w przekładzie bar. Z. Hartinghowej.

I.

Wicher szalał na dworze, gnąc konary świerków, siekąc gęstmi kroplami deszczu szyby pałacu. Księżyc skrął się za czarne obłoki; posepny szał balonów morskich zwiastował zbliżającą się burzę. Pomimo deszczu, noc była parna, a ogień na kominku czynił duszną atmosferę pokój. Kryształowe okna szczelnie były zamknięte, ale podniesione ciężkie jedwabne firanki przepuszczaly z zewnątrz ciemność i gluche odgłosy wzmagaającej się burzy.

Co za noc ciemna i straszna! — rzekła Maria zamyślona, wyglądając przez okno. Mówiła stłumionym głosem, jakby strwożona potęgą rozszalałych żywiołów, a ręce jej zajęte robótką bezczynnie się opuściły na kolana. Była to kobieta średnich lat, wydawała się starszą nad wiek swój. Twarz jej chorowita i pobladła, zachowała niezatarte ślady dawnej piękności. Klasyczne rysy i wyniosła postawa tchnęły powagą, z po za której przebijała wrodzona dobroć. Czerwoną odbłąsk jedwabiu, z którego robiła kołderkę na drutach, uwyda-

niał bładłość jej drobnych rąk. Od czasu do czasu podnosiła oczy od roboty, aby z czułością spojrzeć na 15-letniego chłopca, który siedział pochylony nad książką. Lampa obejmowała zacytane go kręgiem światła, które padało na młodzieńcze czoło, zajęte głębszą jakąś myślą.

Wyrstek ów był synem zmarłego jej brata i ostatnim potomkiem swego rodu; w nim to skupiały się wszystkie nadzieje i uczucia jego ciotki. Lady Maria, która sama nie знаła nigdy macierzyńskich rozkoszy, kochała go jak matkę. W miarę jak wicher wzmagał się na dworze, twarz jej oblewała się coraz większym smutkiem. W taką to noc ciemną i burzliwą, brat jej, lord Craven, ojciec owego chłopca, spadł z konia i niezwyw odniesionym został do Towers. W podobną noc przed wiełu laty, narzeczony jej, którego kochała całą siłą pierwszego uczucia, i z którym za tydzień stanął miała przed ołtarzem, utonął w morzu podczas rozbicia okrętu. Od tej pory, Maria z zabołonnym przestraciem wsłuchiwała się w burzę, nigdy one nie wróżyły nie dobrego jej rodowi. To też i teraz, westchnawszy ciężko, wsparła zamyśloną głowę o poręcz fotelu; ręce jej mechanicznie podjęły robotę, a wzrok zatopiony w dal przeszłości, zdawał się wywoływać z grobu postacie ukochanych.

Narozni. ośmiokątny gabinet, w którym siedzieli, urządzony był zbytkownie i z wielkim smakiem. Szafka z książka-

mi od sufitu do dołu wypełniały ściany; stół w pośrodku zarzucony był wschodnią makatą, a porozrucane tu i owdzie na puszystym dywanie niskie foteliki i atlasem wysłane kuszetki, zdawały się zachęcać do spoczynku. Ozdobne, złotem przetykane firanki, w festonach wiszały się od drzwi i okien, a posagi przedstawiające sławnych ludzi, odbijały marmurową białością swoją od oliwkowego obicia.

Wicher zahuczał jeszcze gwałtowniej i silniejszą strugą deszczu uderzył o szyby. Lady Maria zatrzęsła się i Julilia w zarzutkę.

— Co za noc straszna! — powtórzyła tak drżącym głosem, że czytająca chłopiec podniósł zwolna oczy od książki.

— Lubię burzę! — rzekł, odrzucając w tył głowę, jakby rozkoszując się walką rozpasanych żywiołów. Odepchnął krzesło i podszedł do okna. W pół drogi jednak przystanął nagle i pobladł nieco. Lady Maria zerwała się z siedzenia i wyprostowana, drżąc, z oczami pełnymi trwoży, stanęła przy bratanuku.

— Co to jest?! — zawołała, słysząc rozpaczyliwa a żalony krzyk, podobny do kwilenia dziecka, a tak silny jednakże, iż szum wichru i deszczu nie zdołał go zgłuszyć.

Po chwili trwożnego wyczekiwania krzyk się ponowił, bardziej jeszcze żalony, jakby wyczerpany z ostatku tchu; straszny był w swojej bezsilności...

— Zawołaj służbę... Ktoś potrzebuje pomocy — rozkała Maria, szybko zdając na dozwonka.

— Nie! nie! pójdź sam — rzekł chłopiec, biegnąc do szklanych drzwi, które wychodziły na kamienny taras.

W taką burzę!... Na taką ulewę! O! nie, Hugonie! Nie narażaj się — błagam cię! — wołała Maria, usiłując go powstrzymać.

Ale nie słuchał jej!.. drżąc ręką zaczął otwierać rygle, a gdy stał tak z podniesionymi ramionami, w postawie rzecz można opiekuńczej, ktoś czy coś zastukało w dolne szyby. Młody lord Craven szarpnął silnie za klamkę, otworzył drzwi i w ciemności ujrzał skurczoną, drobną postać, której widok zdjął go deszczem przerażenia.

Było to dziecko... tak małe, że dziecko, że niemowlęciem znać je było można. Płaszczek, którym było otulone, spadł z ramion, a utoczone, białe rączka, wyciągnięte o pomoc, całe wilgotne były od deszczu. Jasne jedwabiste włoski, zmoczone wskróz, w bezładzie opadały na czoło i ramiona. Drobną twarzyczka była śmiertelnie blada; oczki tonęły we łzach, a głębokie urwane westchnienia podnosiły pierś dzieciny.

Naraz tuman wichru pchnął ją o ścianę. Małeńka instynktownie chwyciła się rączkami gziemu, ale nie knęła już tym razem; zdawała się nie wyczerpaną z sił.

Czarnogóra z Włochami za pomocą telegrafu bez drutu, przejmując radiogramy lub placząc ich sygnały.

Ks. Eulenburg.

Berlin 27. Postępowanie sądowe przeciw ks. Eulenburgowi, z powodu je-

go choroby, na razie zawieszono na dwa lata.

Noworadomsk.

— Zabawa na straż ogniówą.

Dziś na placu ćwiczeń obok gmachu teatralnego, odbędzie się zabawa z niebywałymi dotychczas atrakcjami.

Komitet skrzętnie pracuje nad zorganizowaniem doborowych i smacznych numerów. Urozmaicą zabawę tańca na boisku, confetti, pocztą serpentina itp.

— Licytacja w lombardzie.

W dniu 6 września r. b. w prywatnym lombardzie Kamergarna o godz. 10

rano rozpocznie się licytacja zastawów niewykupionych.

A k r.

Mam zaszczyt zawiadomić W. Rodziców i Opiekunów, że zajęcia w Zakładzie Froeblovskim przy ul. Teatralnej № 23 rozpoczynam dnia 1-go września. Marja Kaczorowska vel Zeislerowska 1692-3-3

Chrześcijańska Parowa Fabryka
Organków
IGNACEGO LEWANDOWSKIEGO
w Częstochowie, Jasnogórska Nr. 19.
Poleca 75 gatunków organków, wkrótce wprowadzony zostaje dział pistoletów dziecińczych. 1726-8-1

Pracownia Ubiorów Męzkich
T. RUTKOWSKIEGO
w Częstochowie, III Aleja Nr. 46, róg Szkolnej
Wykwalifikowany krawiec
kilkoletniej praktyki w pierwszorzędnych firmach w Warszawie. Wykonywam solidnie roboty z wykorzystaniem mi materiałom i ze swoich po cenach przystępnych, polecając się taskawym względem Sz. publiczności 163815-7
T. Rutkowski.

PATENTY
NA WYNALEZI MODELE I MARKI FABRYCZNE
GOLDMAN ELLENBAND
WARSZAWA, LESZNO № 8. Telefon № 228.

Nagrodzony Wielkim Srebrnym Medalem w Częstochowie.
TENIS został urządzonej w Cyklodromie Teatralna 3 w Częstochowie
Warsztat naprawczyjny części zapasowe. Emalowanie, nakłanianie Rowery własnego wyrobu

Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie
Oddział Instalacji
Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.
Wszelkie artykuły elektrotechniczne stałe na składzie. Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

Dwa kostiumy za 6 rb. 30 kop.
Materiał na 2 kostiumy jesiennie lub wiosenne, mekki i damski wysłan za 6 r. 30 k. Za przesyłkę dolicza się 61 k. na Szyby 85 k. Gdyby się nie podobał, fabryka zwraca pieniądze cała w całości. Materiał na mekko ubranie składa się 4/3, ar. sukna angielskiego, trwałe włókn 2 ar. szerokości najnowszych deseni oraz 8 ar. sukna "Arkadya" modnych deseni na elegantski kostium damski. Oba wa wszystkich cieniach kolorach. Na zgładnie wysyłka 2 gna dwa mekko lub 2 damskie kostiumy. Za tę samą cenę (6 r. 30 k.) trzy za wzięciu na 4 lub więcej kostiumy dodaje się zupełnie darmo do każdego mekko podszewka a do każdego damskiego skózaną zagraniczny pasek. Zamówienia wysyłać. Łódź fabrykant
Marbas Bernstein g. c. 1721 5-1

ZAKŁAD
Ślusar sk - Mechaniczny
SI. BAUERA
Częstochowa, III Aleja 52.
Wyrabia: sznyty, stżance i wszelkie przyrządy do cięcia i wytlaczania blachy, tektury i metalu.
Przyjmują roboty pod prasą.
1600-3-2

Pilnie najlepsze piwo i porter z browaru
C. STRYCKI
w Rydze.
Sprzedawca wszędzie
Skład
Częstochowa Teatralna Nr. 8
telefona 83. 1463-45-4

Chłopiec do usług
potrzebny do zakładu fotograficznego w W. Wes łowskiego II Aleja Nr. 26. 1725

Sklepowa lub małżeństwo
z kaucją 100 rub. Mieszkanie i warunki dobre od goź 3 do 5 ul. Krakowska № 60 w mieście. 1786 1-1

Sklep spożywczy
do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość Ostatni Grosz Dom Kości. 1747 1-1

H. KOCZALSKI & Co, Dom Romisowo-Spedycyjny
Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficyjne na lewo (parter). Telefon 38.
W sakres operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przyswojonych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych. 448-18-0

ZAKŁAD FREBLOWSKI
Anieli Luchtówny
Kursy dla freblówek i ochraniarek
Słojd, gimnastyka, rysunki, konwersacja francuzka kompletna dla starszych dzieci. Zakład pomieszczony w higienicznym lokalu. Zapisy od godz. 10-3. Zajęcia 1-go Września 1783-6-1

We wszystkich księgarniach sprzedają się dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo prodkiej i najłatwiejszej nauki języków. Obcych w Szkole i Domu bez nauzcyciele z objaśnieniem wymowy i kluczem, p. t.
S amouczeke:
Polsko-Niemiecki kurs wstępny (Elementarz) po kop. 5, 12, 24 i 40; — kurs I-y k. 80, — kurs II rb. 1.60. — Ruskio-Niemiecki po k. 5, 12, 24, 40 i 2.20. — Polsko-Francuski kurs I-y k. 1.20; kurs II gi 3.20. — Gramatyka Polsko-Francuska k. 1.20. — Wypisy Francuskie k. 60. — Wypisy Niem. k. 24. — Poeko-Angielski kurs I y k. 75 — kurs II-gi k. 1.20. — Amerykański Przewodnik k. 60. — Polska Ruski Elementarz po k. 5, 12, 24 40; — kurs I-szy 1.40; — kurs II-gi 1.80.
Nakład autora (Reussnera.) ul. Złota 6 Warszawa. 184

DOM
murowany blisko stacji z placem 80 łokci frontu i 120 głąb. sprzed. na 13.500 rubli dochód 1.200 rb. Aleja II 42 Bielski. 1727

Posrednik Bielski
jaki by niebył interes domy place sklepy, Restauracje, piwiarnie, majtki ziemskie na parcelacje dom na raty za 14.500 rubli w każdej można nabyć Aleja II 42. Bielski.

Lombard
Częst. Tow. Poż. Oszcz.
w dniu 27 b. m. został przeniesiony do własnego domu Towarzystwa przy ul. Aleja II № 24 róg ul. Teatr lnej. 1716

Sprzedano przeszło dwa miliony Stoików
Metamorphosi
CAZIM
Sprzedano przeszło dwa miliony Stoików

BEZPŁATNIE
na każde żądanie wysyłamy nasz bogato-illustrwany katalog gotowych ubrań, bielizny, obuwa, a także różn. towarów z manufaktur i galanterji. Adres: Dom Handlowy Matkln i Syd, Łódź № 52. 1692

Potrzebny wspólnik
do korzystnego interesu z ruskin i polskim językiem Aleja II 42 Bielski 1729
SZYJE KRAWIECZYZNE
i bieliznę. Pińska Aleja II Nr. 65 m. 2. 1734

Meceli rozpowszechnienia
wysyłam za zaliczeniem pocztowem bez zadatku — kawal Sukna Boston 4/1, ar. długoci 2 rb. 75 kop. Pomimo wielkiej taniości: materje Boston — posiada własności najlepszych gatunków, jest czystą, wzdłużna, bardzo trwałą, praktyczną, efektowną różnych kolorów, rozmaite desenie, krakowane, przesyłka 55 kop. Wysyłam również — gotową praktyczną ładną myrnyarkę za 1 rb 95 k. mogąca służyć na każdy sezon — przesyłka 35 kop. Gotowe s-odnie za 1 rb. 95 k. — praktycznego trwałego materiału — przesyłka 35 kop. Przy sprrowadzaniu 3 h więcej — przedmiotów — przesyłka na moje konto. Na wybierję dolicza się za wagę. Obstatunki adresować Łódź fabrykant M. Bernstein g. c. 1722-5-1

Zginęły z portwalem
marki kompani Singer. Znalazła racy odnieść za wynagrodzeniem do Administracji Gońca. 1788.

Sklep spożywczy
do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość Ostatni Grosz Dom Kości. 1747 1-1

Sklep spożywczy
do sprzedania z powodu zmiany interesu. Ulica Mokra Nr. 6. 1739-2-1

Zakład Ślusarski-Mechaniczny
Przyjmują wszelkie roboty wchodzące w zakres Ślusarstwa. Teatralna 16. T. Kotarba. 1723

POKOJ z KUCHNIA
w Alei II do wynajęcia zaras Wiadomość sklep T-wa Odrodzicznego Aleja II 25. 1729

Cetr do sprzedania
8-iem miesięczny ul. S-tej Barbary w okopach za kościołem 1724 1-1

Stacja dla uczeni
szkol prywatnych u nauczycielski. Pomoc naukowa Szkolna II parter 1735 2-1

PRACOWNIA HAFTOWA
i znaczenia bielizny „M A R J I“
Teatralna 13. Potrzeba jest kilkanaście panion zdolnych. Przyjmują się uczennice. 1700-3-3

POTRZEBNI
zaraz chłopcy do nauki (z dalekich okolic) do zakładu Elektrotechnicznego i Mechanicznego Częstochowa II Aleja 38. 1723-2-1

POKOJ z KUCHNIA
do wynajęcia Wiadomość w sklepie Fabryczna 7. 1713-2-1

Poszukuje się pokoju
umeblowanego z osobnym wejściem w I, lub II aleja Oferty upraszam składać w Administracji Gońca, nad № 100 1730-1-1

Stacja tania
dla uczeni Szkolna № xi nr. xi. 1714-4-1

KUCHARKA
w wieku 35 do 45 lat, samotna, znająca się bardzo dobrze na kuchni, ekonomiczna, nadzwyczaj czysta, z dobrimi rekomendacjami, znajdzie zajęcie w klubie fabryki Pelizer od 1 września. Wiadomość na miejscu między 6 a 7 wieczorem codziennie. Portyer wskazie. 1717-2-2

Dom.
Sprzedam ofycynie 2-ch piętrową z placem wolnym na front, w śródmieściu za przystępną cenę. Górski, ul. Spadek № 8. 1702-3-2

5000 i 6000 rubli
Potrzebne na 1-szy Nr. domów bez T-ow. Kredytowego Interesowni zechcą się zgłaszać do p. Górskiego Spadek № 8. w godz. 4.-6. 1708-8-3

Nauczycielka patentowa
przygotowuje do szkół specjałność językowski artytmetyka. Udziela obcych języków. Wiadomość w Administracji Gońca 1710-2-2

Potrzebny zaraz-wspólnik żonaty
do same dzielnego prowadzenia Cukierni Oferty do Administracji Gońca Częstochowskiego dla A. 1678

Zastrzeżenia
Skradziono kwit za № 105 z dnia 6 Lipca 1910 r. na sume rb. 3.550 wydany przez Bank Krajowy, Księcia Lubomirskiego oddział w Częstochowie, na imie Stanisława Bednarzkiego. Zastrzeżenie przed nabyciem. 1670-3-3

ADWOKAT
Warszawa Wilcza №-18. Do 11-ej i 6-9. 1630-30-13

ZAKŁAD STOLARSKI
posiada du y wybór gotowych mebeli na składzie nowych i używanych oraz przyjmuje roboty budowlane II Aleja 38 Szudrowicz 1687 10-4

Stacja dla uczeni
Jasnogórsk 22 1682 7-4

Sprzedm sklep
Spoczywcy. Ostatni grosz № 54 1675
HALACZKIEWICZ.

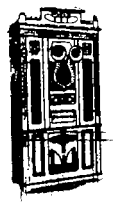
POSZUKUJE SIĘ
do zarządu gospodarstwem wielecciem przy małżeństwie.

INTELIGENTNEJ OSOBY.
Dobra znajomość kuchni i warszynego ogrodnictwa wymagana. Ofertę z podaniem wymagań i referencyi pod literami A. S. należy składać w Administracji Gońca Częstochowskiego. 1696-3-3

Szkoła z klasowa K. Januszaj
1 września r. b. zostaje przeniesioną z pod № 21 pod № 46 przy ulicy Teatralnej. Początek roku szkolnego 3 września. Potrzebna opłata za naukę rb. 15, zapisa dzieci i bliższe wiadomości udziela kancelarja szkoły od godziny z wyjątkiem świąt od g. 9 rano do 4 po południu, do 1 września pod № 21, później pod № 46. 1687-3-3

Młody inteligentny człowiek
z 5-ćci klasowem wykształceniem poszukuje jakiej kolwiek posady. Wiadomość w Administracji Gońca dla Grab. 1719-3-2

IORKIESTRJONY!
WAŻNE
dla restauratorów, właścicieli kawiarni, trafikarni, domów zajezdnych i t. p. zakładów.
IORKIESTRJONY!
WYRÓB CZESKI
poleca:
Wylączny przedstawiciel ZDZISŁAW RYLSKI
Częstochowa: Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

Chrześcijański Hurtowy Skład WYROBÓW TABACZNYCH R. PRUSZKOWSKIEGO

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja III № 26 róg Teatralnej, Telefon 143.
Sprzedaje WYROBY TABACZNE DO SKLEPÓW I RESTAURACJI po cenach HURTOWYCH; specjalnie poleca w pełnym wyborze wyroby tabaczone jedynego chrześcijańskiego polskiej fabryki KALINOWSKI & PRZEPIOR-KOWSKI „Noblesse” w Warszawie.
TYTONIE I CYGARA WSZYSTKICH RENOMOWANYCH FABRYK STAŁE SĄ NA SKŁADZIE.
Papieronice skórzane i metalowe
Portfele, portmonetki i woreczki
Cygarniczki bursztynowe,
oraz gily największej polskiej i aoryki J. Marchelski w Warszawie.

Z-U KLASOWA SZKOŁA

z klasą przygotowawczą,
Z Wigurskiej w m. CZĘSTOCHOWIE, Teatralna 81

Przejmując zapisy codziennie od 1 Sierpnia w godzinach od 6 do 6 po poł. Egzaminy wstępne 1, 2, 3. Września. Początek lekcyj 6 wrześ.
W szkole wykładane będą: religia, języki pola, rosyjski, francuski, niemiecki, arytmetyka, geometria, geografia, historia, nauki z przyrody, kaligrafia, rysunki, śpiew, gimnastyka.
Uczniowie po ukończeniu 2-u klasowej szkoły, mają prawo wstępu do 3-iej kl. szkół polskich bez egzaminów, a uczniowie rzemieśln. zwalniają się od obowiązkowego uczęszczania do szkół. **Wpisy po 20 25 i 30 rub. pół rocznie z góry**
Przy szkole pensjonat. Dzieci p. p. urzędników i oficjalistów dr. żel. W. W. korzystają z subsydjum kolejowego 1627-10.

Zawiadomienie

Z dniem 16 Sierpnia 1910 r. został przeniesiony skład mój z ulicy Dojazd № 27 n ulicę Mikołajewską Nr. 12 (dawniej Tylna)

Wydaje różne towary jako to: aszyny do szycia najlepszej konstrukcji. w cenach konkurencyjnych Gramofony Wyżymaczki. Platery, Zegary ściennie **Wszystkie przedmioty gospodarstwa domowego Za gotówkę i na raty tygodniowe.** Polecam się łaskawym w zględem Szanownej Publiczności pozostaje z głębokim szacunkiem

Janas Haftka

1639-20-7

ROK XXXIV ISTNIENIA

NAJTAŃSZA I NAJOBITSZA ILUSTRACJA POLSKA

„BIESIADA LITERACKA”

Z BEZPŁATNYM DODATKIEM POWIEŚCI NAJCELNIEJSZYCH AUTORÓW POLSKICH CO TYDZIEŃ.

REDAKTOR I WYDAWCA:

Michał Synoradzki.

„Biesiada Literacka” obejmuje wszystkie rodzaje literatury pięknej z powieścią na czele, historię, pamiętniki, podróże, wiedzę gruntowną w formie popularnej, wychowanie, politykę, chwilę bieżącą wszechświatową, stowem wszystko, co stanowi potrzebę umysłu inteligentnego. Szczególniej uwzględnia dzieje ojczyste i pamiętki narodowe.

W r. 1910 drukuje powieści: Maryana Gawaliczka „Było nie było”, osnutą na tle wypadków ostatniej doby; Bolesławity „Na wschodzie”, odwołująca się do politycznych Niemców w Rosji; Michała Synoradzkiego „Pułk Czartaków”, obrazująca wypadki, które poprzedziły wojnę 1831 r. Noweli: Elżby Orzechowej, Zuzanny Rabskiej, Tadeusza Jaroszyńskiego, Jerzego Orwicza, Stanisława Ostrowskiego, Henryka Zbierzchowskiego, Wł. Buchnera i innych. Poezje: Maryli Czerkawskiej, Kazimierza Glińskiego, Jana Kasprowicza, Marji Konopnickiej, Or-Ota, Zygmunta Różyckiego, Wiktora Dzierzanowskiego, Wolskiego i innych. Opowiadania historyczne, Kazimierza Bartoszewicza Marjau Dubieckiego, Aleksandra Krauschara, prof. Kazimierza Króla. Szkice przyrodnicze i psychologiczne: prof. dra Ochorowicza. Opowiadania podróżnicze Romualda Powichrowskiego. Felietony wyhowawcze Obserwatora. Felietony krytyczno-artystyczne Szczerzego Felietony społeczne K. Bartoszewicza, Z. Debickiego M. Synoradzkiego.

W dziele ilustrowanym: reprodukcje obrazów Matejki, Siemiradzkiego, Brandta Kosaków, Falata i innych mistrzów swojskich a także najcelniejszych dzieł mistrzów cudzoziemskich.

Muzeum Pamiątek Narodowych: pomniki, gmachy, miejscowości historyczne, portrety znakomych mężów i t. p.

W bezpłatnym dodatku powieściom — utwory najwybitniejszych autorów polskich: J. I. Krasińskiego, Z. Kaczkowskiego, W. Kozińskiego, L. Sowińskiego, P. J. Bykowskiego, Fr. Rawity-Gawrońskiego, W. Przybrowskiego i innych.

WARUNKI PNUMERATY

w Warszawie		na prowincyi:	
Rocznie	rb. 6	Rocznie	rb. 8
Półrocznie	3	Półrocznie	rb. 4
Kwartalnie	1 kop. 50	Kwartalnie	rb. 2

Zadaniem rocznie rb. 10.

Na żądanie administracja wysyła numer okazowy bezpłatnie.

Adres redakcji i administracji Warszawa, plac Warecki 4.

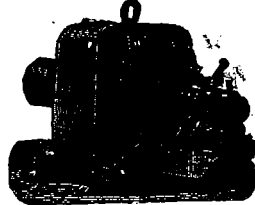
Nr. telefonu 78-26

Jedyny w Częstochowie
Zakład Elektrotechniczny
B-ci Paroszkiewicz
II Aleja Nr. 38.
Telefon 338.

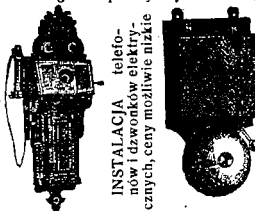

bót [jaknajdokładniej.

Poleca najtaniej do wyboru wszelkie artykuły elektrotechniczne, oraz posiada w dużym zakresie warsztaty mechaniczne do wykonywania precyzyjnych ro-

INSTALACJA oświetlenia elektrycznego i reparacja dynamo.

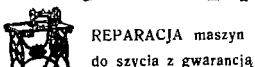
INSTALACJA telefonów dzwonek elektrycznych, ceny możliwie niskie

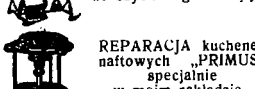
Reparacja gramofonów polifonów, arystonów, pozytywek i t. p.

REPARACJA maszyn do pisania różnych konstrukcji.

REPARACJA maszyn do szycia z gwarancją

REPARACJA kuchenek nათოვთყ „PRIMUS” specjalnie w moim zakładzie.

REPARACJA Wyżymaczek.

Nowy wynalazek. Lamp „Venus” naft.-zarowych (opatentowanych na wszystkie państwa) wydajność światła od 250 do 1200 świec, oraz Skład siatek (koszułek) gazowo-zarowych w różnych gatunkach.

Znane ze swej dobroci
piwo Niechcickie
poleca J. Płomiński
Częstochowa
Teatralna 8 tel. 33 1468

ZADAC W SZEDZIE

Fabryki Kafli i WYROBÓW Ceramicznych
we Mstowie i w Prusicku
właściciele:

L. Nieprzecki & K. Federowicz
Częstochowa—ul. Teatralna 34—Telefon 321 i 267.

Roboty zdumskie z gwarancją. Sprzedaż kafli hurtowa i detaliczna—na miejscu i w fabrykach.
Przedstawicielstwo „Multiplikatorów” ograniczenia patent Dr. W. P. Kłobukowskiego w Warszawie.

Wzory i kosztorysy—na żądanie bezpłatnie.

Tow. Arc. „Fr. Karpiński w Warszawie”
Ul. Elektralna 35. Telefon 600. 580

poleca:
KARPIŃSKIEGO

SOLE DO KAPIELI Z KWASEM WĘGLOWYM CO₂, zastępnące kąpiele w NAUHEIM, KISSIUGEN.

Kąpiele te stosowane z przepisu lekarza, działają znakomicie w astmie, cierpieniach nerwowych, zapaleniach oskrzeli, (boonchitis), rozemnie płuc, wadach serca i t. p. niemniej doskonały środek do pobudzenia krążenia krwi.

Oprócz powyższych fabryka wyrabia:
KARPIŃSKIEGO SOLE DO KAPIELI BOROWIU Z KWASEM WĘGL

zastępnące frauzeuszbackie, krynickie, zęgiestowskie, reinerckie i t. p. **KARPIŃSKIEGO SOLE DO KAPIELI BOROWIU Z KWASEM WĘGL.**

zastępnące akwizgrańskie, buskie, soleckie, truskawieckie, piszczańskie i t. p. **KARPIŃSKIEGO SOLE DO KAPIELI JODOW. - BROM. Z KWASEM WĘGL.**

KARPIŃSKIEGO SOLE DO KAPIELI BALSAM. SOSU. Z KWASEM WĘGL.

Uwaga: Sole Karpińskiego do kąpiel są przygotowane w tabliczkach prasowanych, łatwo rozpuszczalnych **BROSZURY GRATIS I FRANCO.** Żądać wszędzie

Panie i Panny!

„Sporzyczycie na twarz i ręce moje, a przekonacie się o zdumiewającym rezultacie codziennego użycia idealnego wyinalzku 899

Mydło „FLORA”

D. Hartmana, w Wiedniu
Tak odpowiada na zapytanie jedna z najslawniejszych artystek wiedeńskich **PIĘGI, PRYSZCZE i wszelkie wysepki już po tygodniowym użyciu stanowiąc bezpowrotnie znikają.** Tysiące podziękowań!

Tylko z oryginalnym podpisem wynalazcy „D. Hartman, Wien” i w czerwonym opakowaniu, żądać w składach aptecznych i perfumeryach. Cena tygodniowa kawałka 75 k., mniejszego 50 k. **Główny skład u Ludwika Hartmana w Sosnowcu.**

Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe „Częstochówka”

w Częstochowie przy ul. Wieluńskiej № 3.

Wydaje pożyczki

Mieszkańcom miasta Częstochowy i powiatu Częstochowskiego

ZA PORĘCZENIEM NAWET NIE CZŁONKÓW TOWARZYSTWA

i przyjmuje wkłady na oprocentowanie, płacąc na każde żądanie 4%, a od rocznych lokat 5 1/2%.

1731-3-1

Skład Apteczny Wacława Orzeł

przeniesiony został

do domu W-nej Wnorowskiej

III Aleja róg ul. Szkolnej

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 38—w Zawierciu księgarnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Płotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50; miesięcznie kóp. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnoszeniem do domów. Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi: k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20